

Р І Ш Е Н Н Я

трудового арбітражу з розгляду колективного трудового спору (конфлікту) між Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні

29 травня 2015 року

№ 3

місто Київ

у складі членів трудового арбітражу:

Запари Світлани Іванівни, декана юридичного факультету Сумського національного аграрного університету, доктора юридичних наук, місто Суми;

Марущака Володимира Петровича, завідувача кафедри державного управління і права Одеського регіонального інституту державного управління при Президентові України, доктора наук з державного управління, кандидата юридичних наук, місто Одеса;

Руденка Васня Миколайовича, заслуженого юриста України, кандидата юридичних наук, місто Київ;

за участі сторін:

від Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні:

Кондюка Сергія Михайловича – першого заступника Голови СПО репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні;

Лобченко Олени Олександрівни – керівника департаменту виробничої політики та колективно-договірного регулювання апарату ФПУ

Колмакової Ірини Олексіївни – головного спеціаліста відділу колективно-договірного регулювання;

Макогонюк Світлани Леонідівни – заступника керівника департаменту виробничої політики та колективно-договірного регулювання апарату ФПУ;

Сидоряк Ірини Георгіївни – заступник радника департаменту правового захисту – керівника управління захисту трудових прав – правової інспекції апарату ФПУ.

від Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні:

Притоманова Сергія Олексійовича – генерального директора Федерації металургів України;

Глоби Данила Марковича – заступника генерального директора Федерації металургів України;

Кузового Юрія Віталійовича – Директора департаменту соціальної політики Федерації роботодавців України.

За участі представників НСПП:

Окіса Олександра Ярославовича – Голови НСПП;

Гербеди Сергія Володимировича - заступника Голови НСПП;

Акімова Олександра Олексійовича - начальника відділу правового забезпечення НСПП;

Калініної Ліани Миколаївни – заступника начальника відділу правового забезпечення НСПП;

Парфьонові Євгенії Едуардівни – головного спеціаліста відділу правового забезпечення НСПП.

Скуратовської Олени Юріївни – начальника відділу аналітично-інформаційної роботи та прогнозування НСПП;

Трудовий арбітраж з розгляду колективного трудового спору між Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні (далі трудовий арбітраж) в межах повноважень, визначених ст.ст. 11, 12 Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 3 березня 1998 року № 137/98-ВР із змінами та доповненнями, Положення про трудовий арбітраж затвердженого наказом НСПП від 18.11.2008 № 135, розглянув матеріали колективного трудового спору і встановив наступне.

14.04.2015 року Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні на своєму засіданні (протокол № 21) затвердив вимогу «Забезпечити погашення до 1 липня 2015 року заборгованості з виплати заробітної плати в повному обсязі на підприємствах, що знаходяться в сфері впливу СПО сторони роботодавців на національному рівні» до Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні та направив її на його розгляд. В установленний термін відповідь Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні не надав.

27.04.2015 року Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні прийняв рішення про вступ у колективний трудовий спір із Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні

Відповідно до частини шостої статті 15 Закону України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)», пункту 3 Положення про порядок реєстрації Національною службою посередництва і примирення висунутих найманими працівниками або профспілкою вимог та колективних

трудових спорів (конфліктів), затвердженого наказом Національної служби посередництва і примирення від 25 березня 2014 року № 21, із наступними змінами, НСПП 30 квітня 2015 року розпорядженням № 112-р зареєструвала колективний трудовий спір між Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні та наступну вимогу Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні «Забезпечити погашення до 1 липня 2015 року заборгованості з виплати заробітної плати в повному обсязі на підприємствах, що знаходяться в сфері впливу СПО сторони роботодавців на національному рівні».

Угодою між Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні від 25 травня 2015 року було утворено трудовий арбітраж.

Відповідно до рішення № 2 від 26 травня 2015 року трудовий арбітраж визнав, що у нього наявна компетенція для розгляду колективного трудового спору між Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні.

Розглянувши вимогу Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та обґрунтування обох сторін, щодо можливості її виконання, трудовий арбітраж встановив наступне.

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні повідомив, що цей орган створений відповідно до Угоди про утворення Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні від 15.12.2011 року, є правонаступником Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні, утвореного на Зібранні повноважних представників об'єднань організацій роботодавців 07.07.2009 року.

Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні, а також об'єднання організацій роботодавців, які його сформували, відповідно до законодавства і своїх установчих документів, не мають достатніх повноважень щодо контролю або координації господарської діяльності конкретних господарюючих суб'єктів, прийняття управлінських рішень, зокрема - з питань оплати праці найманих працівників. Розгляд вимог щодо здійснення будь-яких виплат (у тому числі виплат з оплати праці) відповідними підприємствами, відноситься до виключної компетенції таких підприємств та/або їх засновників, учасників, органів управління. Відтак, пряий вплив на конкретні підприємства-боржники для задоволення заявлених

вимог виходить за межі компетенції СПО сторони роботодавців на національному рівні. За таких обставин СПО роботодавців на національному рівні може застосувати інструменти лише в межах своїх повноважень, визначених законодавством, угодою про створення СПО, генеральною угодою:

- повідомляти, вносити необхідні попередження (вимоги) відповідним членським організаціям;
- повідомляти, вносити необхідні попередження (вимоги) іншим підприємствам, установам, організаціям, які перешкоджають нормальній господарській діяльності підприємств-боржники (внаслідок чого створюються борги);
- вносити до органів державної влади та місцевого самоврядування пропозиції з відповідних питань;
- проводити зустрічі, семінари, інші роз'яснювальні заходи тощо.

Відповідно до інформації, наданої НСПП Комітетом Верховної Ради України з питань соціальної політики 22.05.2015 р. за результатами аналізу стану додержання законодавства про оплату праці, причинами виникнення і накопичення заборгованості з оплати праці, залишаються низька рентабельність багатьох підприємств, відсутність обігових коштів через наявність дебіторської заборгованості, невиконання контрагентами договірних зобов'язань, в тому числі нездійснення державою розрахунків за виконані роботи та надані послуги, несвоєчасне відшкодування податку на додану вартість, недостатність державних замовлень.

Аналіз наданих Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні даних про стан заборгованості із заробітної плати, проведений трудовим арбітражем за участю фахівців Національної служби посередництва і примирення засвідчив, що із 179 зазначених у списку підприємств-боржників із заробітної плати 42 є членами об'єднань роботодавців і знаходяться у сфері впливу Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні. 25 підприємств належать до комунальної форми власності і знаходяться у сфері управління відповідних органів місцевого самоврядування. 47 підприємств відносяться до сфери управління центральних органів виконавчої влади. Решта 65 підприємств належать до інших форм власності.

На підставі вищезазначеного, здійснивши аналіз наданих сторонами колективного трудового спору матеріалів, керуючись нормами статті 43 Конституції України, статті 12 Конвенції про захист заробітної плати № 95, статті 115 Кодексу законів України про працю, статті 15 та 24 Закону України «Про оплату праці» а також змістом законів України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів», «Про соціальний діалог», «Про колективні договори і угоди», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України та інших

законів, пункту 2.14 Генеральної угоди щодо своєчасної та в повному обсязі виплаченої заробітної плати та змістом Угоди про утворення Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні, Положення про спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні, Положення про Спільний представницький орган репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, беручи до уваги зміст актів судової влади України

Трудовий арбітраж ВИРІШИВ:

1. Вимогу Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні «Забезпечити погашення до 1 липня 2015 року заборгованості з виплати заробітної плати в повному обсязі на підприємствах, що знаходяться в сфері впливу СПО сторони роботодавців на національному рівні» задовольнити частково в межах компетенції Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні.

2. Спільному представницькому органу сторони роботодавців на національному рівні:

- розглянути в двотижневий строк на засіданні Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні рішення трудового арбітражу, розробити конкретні пропозиції щодо погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, зазначених у додатку 1;
- здійснювати щомісячний моніторинг погашення заборгованості із заробітної плати на зазначених підприємствах.

3. Рекомендувати Кабінету Міністрів України дати доручення відповідним центральним органам виконавчої влади вжити невідкладних заходів щодо погашення заборгованості із заробітної плати, розробити чіткий механізм спрямування коштів на погашення заборгованості із заробітної плати працівникам підвідомчих підприємств, зазначених у додатку 2.

4. Рекомендувати Запорізькій, Львівській, Миколаївській, Полтавській, Рівненській, Тернопільській, Черкаській, Чернівецькій обласним радам, Запорізькій, Луцькій, Харківській міським радам, Верхньодніпровській і Марганецькій міським радам Дніпропетровської області, Бердянській міській раді Запорізької області, Білопільській, Тростянецькій міським радам Сумської області, Ватутінській, Смілянській міським радам Черкаської області, Городнянській, Куликівській, Семенівській районним радам Чернігівської області, Драбівській селищній раді Черкаської області вжити у встановленому чинним законодавством України порядку невідкладних заходів щодо погашення заборгованості із заробітної плати на підвідомчих підприємствах, зазначених у додатку 3.

5. Рекомендувати Національній службі посередництва і примирення здійснити заходи щодо запобігання виникненню колективних трудових спорів (конфліктів) з питань погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, в установах і організаціях, що не входять до організацій роботодавців і не належать до державної чи комунальної власності.

6. Спільному представницькому органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Спільному представницькому органу сторони роботодавців на національному рівні:

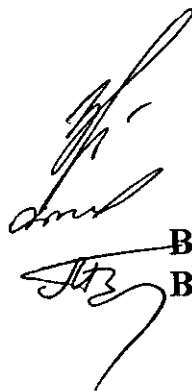
- вжити невідкладних заходів щодо внесення змін і доповнень до положень про них в частині передбачення повноважень щодо реалізації положень Генеральної угоди та здійснення контролю за їх реалізацією;

- здійснювати постійний взаємообмін інформацією про стан соціально-трудових відносин і стан виплати заробітної плати.

7. Рекомендувати Національній службі посередництва і примирення здійснювати постійний моніторинг виконання цього рішення.

Голова трудового арбітражу

Члени трудового арбітражу

С.І. Запара

В.М. Руденко

В.П. Марушак